
सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र
नियमावली २०६५ को नियम (३) बमोजिम सार्वजनिक गरिएको
स्वतः प्रकाशकन (Pro-active Disclosure)
आ.व. २०८०/८१ को चौथो त्रैमासिक एवमं वार्षिक
प्रतिवेदन

वार्षिक विवरण
सूचना सार्वजनिक गरेको मिति : २०८१ श्रावण

१. निकायको स्वरूप र प्रकृति : नेपालमा कारागार व्यवस्था

नेपालमा कारागार (जेल) को इतिहास वि.सं.१९७१ बाट सुरु भएको हो । नेपालको पहिलो कारागार हालको कारागार कार्यालय, जगन्नाथदेवल, काठमाडौं हो । यसलाई सुरुमा सदर जेल भनिन्थ्यो । पहिले जेल मुख्तियारको मातहतमा रहन्थ्यो र त्यसको प्रमुख "रोलवाला जर्नेल" रहने व्यवस्था थियो । २००७ साल पश्चात कारागार प्रशासन गृह मन्त्रालय अन्तर्गत रहने व्यवस्था भयो । काठमाडौं उपत्यकाका कारागारहरूको उपत्यका अंचल कमिशनर र जिल्लास्थित कारागारहरूको प्रशासन बडाहाकिमको प्रत्यक्ष निर्देशन र नियन्त्रणमा सञ्चालन भएको पाइन्छ ।

तत्कालिन समयमा नेपालको अञ्चल तथा जिल्लाको विभाजन (१४अञ्चल र ७५ जिल्ला) पश्चात यो स्थानीय प्रशासनको नियन्त्रण र निर्देशनमा हुन्थाल्यो । २०१९ सालमा कारागार सम्बन्धी व्यवस्था गर्न कारागार ऐन, २०१९ निर्माण भयो । हाल कारागार ऐन, २०१९ खारेज भई कारागार ऐन, २०७९ मिति २०७९ असोज ९ गते देखि लागू भएको छ । कारागार ऐन, २०७९ को दफाले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कारागार प्रशासनलाई व्यवस्थित र नियमित गर्न कारागार नियमावली, २०२० को पन्ध्रौं संशोधन भै मिति २०७९ पौष १८ गते देखि लागू भएको छ । गृह मन्त्रालयको कारागार व्यवस्थापन महाशाखाद्वारा सम्पादन भई आएको कारागार व्यवस्थापन तथा प्रशासन सम्बन्धी कार्यहरू प्रभावकारी एवं सवल बनाउन २०५० साल श्रावण १ गतेदेखि गृह मन्त्रालय अन्तर्गत केन्द्रीय तहमा कारागार व्यवस्थापन विभागको स्थापना भएको हो । तत्पश्चात कारागार व्यवस्थापन र प्रशासन सम्बन्धी काम कारागार व्यवस्थापन विभाग अन्तर्गत हुँदै आएको छ । स्थानीय तहमा कारागार कार्यालयमा सम्बन्धित जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीको प्रत्यक्ष निर्देशन र नियन्त्रणमा रहने व्यवस्था छ ।

नेपालमा हाल ७७ जिल्ला मध्ये धनुषा, बारा, भक्तपुर, पूर्वी रुकुम र पूर्वी नवलपरासी गरी पाँच जिल्ला बाहेकका ७२ जिल्लामा ७५ वटा कारागारहरू रहेका छन् । बाँकेको नौवस्तामा पनि नयाँ कारागार निर्माण भई २०८१ बैशाखबाट संचालनमा आएको छ । एकै जिल्लामा दुईवटा कारागार सञ्चालन भएका जिल्लाहरू बाँके, दाङ र काठमाडौं हुन् । बाँके जिल्लामा नेपालगञ्ज र नौवस्ता, दाङ जिल्लामा घोराही र तुल्सीपुर तथा काठमाडौं जिल्लामा जगन्नाथदेवल र डिल्लीबजारमा

कारागारहरू रहेका छन् । नेपालमा हाल मोरङ, पर्सा, भक्तपुर, मकवानपुर, कास्की, रुपन्देही, बाँके र डोटी ८ जिल्ला गरी ९ वटा बालसुधार गृहहरू संचालनमा रहेका छन् । बाँके जिल्ला जयन्दु र नौवस्ता गरि २ वटा बाल सुधार गृह रहेका छन् ।

२. निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार: कारागार व्यवस्थापन विभागका कार्यहरू :

कारागार व्यवस्थापन सम्बन्धी काम गर्ने केन्द्रीय निकायको रूपमा कारागार व्यवस्थापन विभागको स्थापना भएको हो । गृह मन्त्रालय अन्तर्गत रहेको कारागार व्यवस्थापन विभागले गर्ने कार्यहरूलाई निम्न बुँदामा उल्लेख गर्न सकिन्छ ।

१. कारागार व्यवस्थापनसंग सम्बन्धित आवश्यक नीति तर्जुमा गरी मन्त्रालय समक्ष पेश गर्ने ।
२. बन्दीको सेवा सुविधा लगायत विषयमा आवश्यक मापदण्ड निर्धारण गर्ने ।
३. कारागारलाई सुधारगृहका रूपमा विकास गरी बन्दीलाई मनोसामाजिक परामर्श सहित उत्पादनको कार्यमा लगाउन आवश्यक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
४. बन्दी स्थान्तरणको लागि आधार तथा मापदण्ड निर्धारण गर्ने ।
५. कारागारलाई लैङ्गिकमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री बनाउन आवश्यक संरचनात्मक तथा व्यवस्थापकीय कार्य गर्ने ।
६. प्रचलित कानून बमोजिम कैदकट्टा सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
७. कारागारको अनुगमन, निरीक्षण र सुपरिवेक्षण गर्ने ।

३. कारागार कार्यालयहरूको दरबन्दी विवरण

क्र. सं.	रा.प. द्वितीय	रा.प. तृतीय			रा.प.अनं. प्रथम				रा.प.अनं. द्वितीय					श्रेणी विहिन	
		शा. अ.	ले. अ.	प्रा. (मे.अ.)	ना.सु.	ले. पा.	प्रा. (सि.अ. हे.व.)	क.अ.	खरीदार	स.ले.पा.	अ.न.मी.	स.क. अ.	का.स.		
१	उप सचिव														
२	७	५५	०	१	८५	१७	७८	६	७२	५८	१	५८	३४८	३६	
अन्य															
१	केन्द्रीय कारागार अस्पताल	मे.सु. -१, रेडियोलोजिष्ट -१, साईकाट्रिक विशेषज्ञ -१, डर्मासि. -१, जनरल फिजिसियन - २, जनरल सर्जन -२, ल्याब टेक्नोलोजिष्ट -१, नर्सिङ अधिकृत -१, शाअ-१, हे.अ. ३, रेडियोग्राफर -२, ल्याब टेक्निसियन - १, स्टाफ नर्स -१२, मेडिकल रेकर्डर -१, फार्मसी सहायक -२, वा.मे. ओभरसियर- १, नेत्र सहायक -१, डेण्टल सहायक -१, स.क.अ-२, अ.हे.ब.-२, खरीदार-१, मे.अ.-६, ना.सु-२, क.अ.-१ ले.पा.-१, ह.स.चा.-३, का. स. १४, ।													
२	मनोसामाजिक अपाङ्ग बन्दी अस्पताल	कन्सल्टेन्ट साइक्याट्रिक- १, मे.अ.-२ शा.अ.-१ ना.सु.-१ ले.पा.-१, स.क.अ.-१, अ.न.मी.-२, हे.अ. - २, अ.हे.व. -२, ह.स.चा.-१, का.स.-२,													

४. कारागार व्यवस्थापन विभाग तथा कारागार कार्यालयहरुबाट प्रदान गरिने सेवाहरु

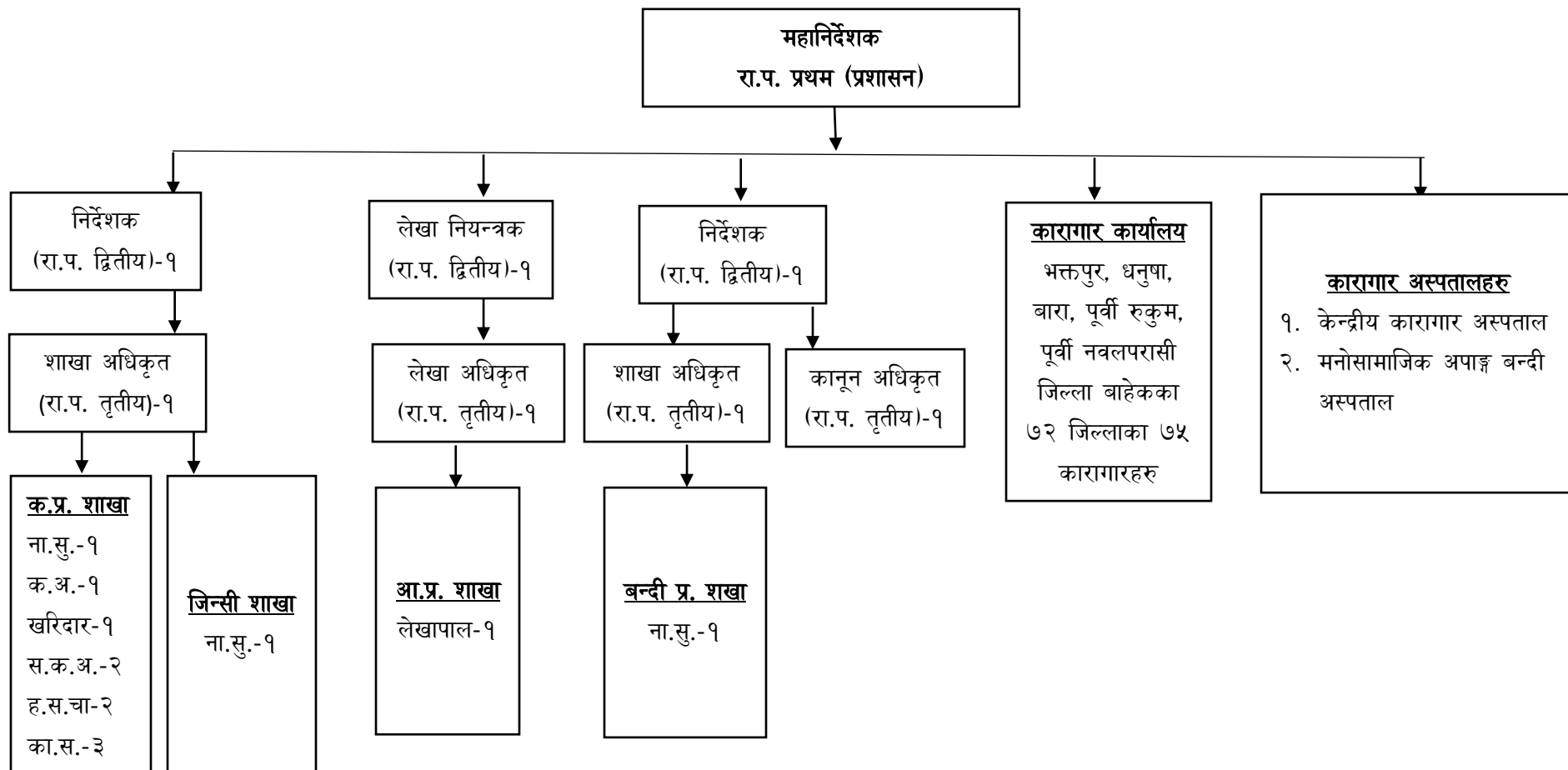
कारागार व्यवस्थापन विभाग नागरिक बडापत्र (Citizens Charter)

सेवा सुविधाको विवरण	आवश्यक पर्ने कागजपत्रहरु प्रमाणहरु	शुल्क/दस्तुर	लाग्ने समय	जिम्मेवार पदाधिकारी शाखा /फाँट	गुनासो सुन्ने अधिकारी	कैफियत
१. न्यायिक तथा अर्धन्यायिक निकायहरुको आदेशले कारागारहरुमा आउने थुनुवा, कैदी बन्दीहरुको अभिलेख राख्ने ।	थुनामा पठाउने निकायको स्पष्ट आदेश हुनुपर्ने ।	निःशुल्क	तुरुन्त	जेलर (सम्बन्धित कारागार)	प्र.जि.अ.	
२. i) बन्दीहरुको सिदा व्यवस्था । चामल ७०० ग्राम र ८० रुपैयाँ । ii) नाबालकलाई - ७ महिनादेखि १ वर्षका लागि १०० ग्राम र ५० रुपैयाँ । १-३ वर्षका लागि १५० ग्रा. र ५० रुपैयाँ । ३-५ वर्षका लागि २०० ग्रा. र ५० रुपैयाँ । ५-७ वर्षका लागि २५० ग्रा. र ५० रुपैयाँ । ७-१२ वर्षका लागि ४५० ग्रा र ५० रुपैयाँ । १२ वर्ष माथिका लागि ६०० ग्रा. चामल र ५० रुपैयाँ । iii) दशैं खर्च प्रतिवर्ष रु ३०० । iv) सङ्कुत्केरी खर्च रु २००० ।	बन्दीको अभिलेख	निःशुल्क		जेलर (सम्बन्धित कारागार)	प्र.जि.अ.	
३. बन्दीहरुका लागि लत्ता कपडा उपलब्ध गराउने । ७ वंशाख र कार्तिकमा गरी वर्षको २ पटक लगाउने कपडा । २ वर्षमा १ पटक ओढ्ने ओछ्याउने कपडा पाउने।	बन्दीको अभिलेख	निःशुल्क	तोकिएको निर्दिष्ट समयमा वितरण हुने ।	जेलर (सम्बन्धित कारागार)	प्र.जि.अ.	
४. बन्दीहरुलाई स्वास्थ्योपचार, मनोरञ्जन, शिक्षा, सदाचार,सिपविकास समेतका अवसर दिलाउने ।	बन्दीको अभिलेख	निःशुल्क	स्वास्थ्योपचार तुरुन्तै र अन्य आवश्यकता अनुसार।	जेलर (सम्बन्धित कारागार)	विभाग	
५. बन्दीगृह लगायत भौतिक संरचनाको निर्माण, मर्मत संभारको प्रवन्ध ।	बन्दीगृह र भौतिक अवस्थाको स्पष्ट स्थितिका आधारमा	आवश्यकता अनुसार	नियमित रूपमा	सम्बन्धित कारागार प्रशासन	विभाग	
६. (क) बन्दीहरुको शतप्रतिशत कैद मुक्त भएको आदेश दिने ।	जेलरबाट परमाणित भै	निःशुल्क	७ दिन अगावै कारागार	जेलर, प्र.जि.अ.	गृह मन्त्रालय	

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को चौथो त्रैमासिक एवमं वार्षिक प्रतिवेदन स्वतः प्रकाशन ५

सेवा सुविधाको विवरण	आवश्यक पर्ने कागजपत्रहरू प्रमाणहरू	शुल्क/दस्तुर	लाग्ने समय	जिम्मेवार पदाधिकारी शाखा /फाँट	गुनासो सुन्ने अधिकारी	कैफियत
	आएको छुट पाउने सिफारिस ।		कार्यालयले विभागमा पठाउनुपर्ने ।			
(ख) राष्ट्रिय पर्व तथा अन्य महत्वपूर्ण उत्सवहरूको उपलक्ष्यमा हुने कैद माफी मिनाहा तथा छुट ।	बन्दीहरूको अभिलेखको आधारमा असल चालचलन सहितको सम्बन्धित जेलर र प्र.जि.अ. को सिफारिस	निःशुल्क	बन्दीहरूको अभिलेखको आधारमा असल चालचलन सहितको सम्बन्धित जेलर र प्र.जि.अ. को सिफारिस कारण सहित जेलर र प्र.जि.अ.को सिफारिस	कारागार व्यवस्थापन विभाग	गृह मन्त्रालय	
७. बन्दीहरूको सामूहिक माग, निवेदन आदि सम्बन्धित निकायमा पठाउने व्यवस्था गर्ने ।	कारण सहित जेलर र प्र.जि.अ.को सिफारिस	निःशुल्क	जेलर र प्र.जि.अ. को सिफारिस	निर्देशक	महानिर्देशक	
८. बाल बिज्याईका एवं बन्दीका साथमा रहेका आश्रित हरुलाई क्रमशः बालसुधार गृहमा राख्न संस्थाहरूसँग सम्पर्क र समन्वय गरी आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।	जेलर र प्र.जि.अ. को सिफारिस	निःशुल्क	कारागार नियमावली एवं नेपाल सरकारले तर्जुमा गरेको नीति निर्देशन अनुरूपको प्रक्रिया पुऱ्याउनुपर्ने ।	जेलर	जिल्लामा प्र.जि.अ. र विभागमा महानिर्देशक	
९. बन्दीका आफन्त, मित्रहरू, कानून व्यवसायीहरू तथा विभिन्न राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाका प्रतिनिधिसमेतलाई बन्दीहरूसँग भेटघाटको व्यवस्था मिलाउने ।	कारागार नियमावली एवं नेपाल सरकारले तर्जुमा गरेको नीति निर्देशन अनुरूपको प्रक्रिया पुऱ्याउनुपर्ने ।	निःशुल्क	सम्बन्धित व्यक्तिको निवेदन /कारण सहितको जेलर र प्र.जि.अ.को सिफारिस	जेलर	प्र.जि.अ.	
१०. कारागारमा रहेका बन्दीहरूको स्थानान्तरण ।	सम्बन्धित व्यक्तिको निवेदन/कारण सहितको जेलर र प्र.जि.अ.को सिफारिस	निःशुल्क		जेलर/प्र.जि.अ.	महानिर्देशक	

५. कारागार व्यवस्थापन विभागको संगठनात्मक संरचना र दरबन्दी

६. सेवा प्रदान गर्ने जिम्मेवारी र कर्मचारी विवरण

क) कारागार ब्यवस्थापन विभागको कर्मचारी विवरण र जिम्मेवार शाखा

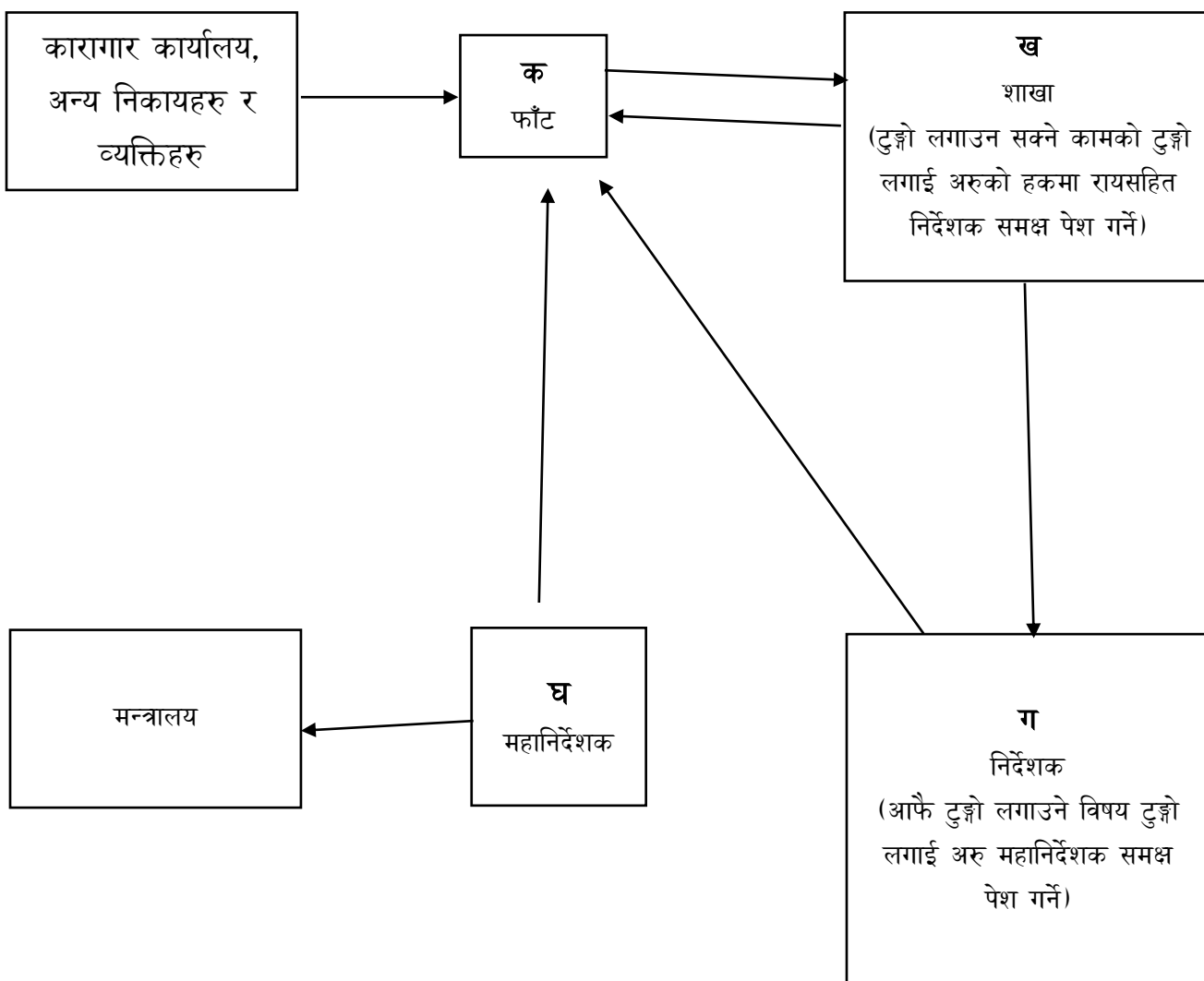
सि.न.	नाम	पद	जिम्मेवारी	सम्पर्क न.
१	श्री जयनारायण आचार्य	महानिर्देशक		9851140007
२	श्री अनुज भण्डारी	निर्देशक	प्रशासन तथा योजना	9851332594
३	श्री कमल प्रसाद पाण्डे	निर्देशक	बन्दी प्रशासन	9855047777
४	श्री लक्ष्मी प्रसाद जोशी	उपसचिव (लेखा)	आर्थिक प्रशासन	9851332595
५	श्री राम बहादुर सार्की	शाखा अधिकृत	प्रशासन तथा योजना	9851208129
६	श्री राजेन्द्र कुमार गौतम	शाखा अधिकृत	बन्दी प्रशासन	9851209129
७	श्री झक बहादुर दसौती	लेखा अधिकृत	आर्थिक प्रशासन	
८		कानून अधिकृत	कानून	
९	श्री जानकी शर्मा गौतम	नायव सुब्बा	प्रशासन तथा योजना	
१०	श्री विश्वविजय पाण्डे	नायव सुब्बा	बन्दी प्रशासन	
११	श्री दुर्गा देवी कोइराला	नायव सुब्बा	जिन्सी	
१२	श्री गंगा बहादुर थापा	लेखापाल	आर्थिक प्रशासन	
१३	श्री प्रभात कुमार मल्लिक	कम्प्युटर अपरेटर	बन्दी प्रशासन	काज
१४	श्री मिना के सी	कम्प्युटर अपरेटर	प्रशासन तथा योजना	
१५	श्री फडिन्द्र बहादुर पौड्यल	खरिदार	प्रशासन तथा योजना	
१६	श्री भावना पौडेल दाहाल	स.क.अ.	आर्थिक प्रशासन	
१७	श्री आशना मिश्र	स.क.अ.	प्रशासन तथा योजना	
१८	श्री काले तामांग	ह.स.चा		
१९	श्री केश बहादुर भुजेल	ह.स.चा		
२०	श्री वाला सुबेदी	ह.स.चा		
२१	श्री लक्ष्मी थापा	कार्यालय सहयोगी	प्रशासन तथा योजना	
२२	श्री सरोज सिग्देल	कार्यालय सहयोगी	आर्थिक प्रशासन	
२३	श्री भिमा तामांग	कार्यालय सहयोगी	प्रशासन तथा योजना	
२४	श्री पशुपति पाण्डे	कार्यालय सहयोगी	पाले पहरा	

ख) देशका विभिन्न कारागारहरूमा रहेका बन्दीहरूको २०८१ असार मसान्तसम्मको मास्केवारी लगायत कारागार र बन्दी सम्बन्धी विवरण पछ्याडि अनुसूचीमा संलग्न छ ।

७. सेवा प्रदान गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

दस्तुर कुनै नलाग्ने र अवधि प्रक्रिया पूरा भए तुरुन्त ।

८. निर्णय गर्ने प्रकृया र अधिकारी

९. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

- महानिर्देशकबाट भएका निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी श्रीमान् सचिवज्यू गृह मन्त्रालय, साथै विभागका निर्देशकहरूबाट भएको निर्णय उपर महानिर्देशक ।
- न्यायिक निर्णय उपर पुनरावेदन अदालत ।

१०. यस अवधिमा सम्पादन गरेको मुख्य कामको विवरण

भौतिक पुर्वाधार निर्माणतर्फ

- ❖ केन्द्रीय कारागार नुवाकोटको दोस्रो चरणको निर्माण सम्पन्न भई भवन हस्तान्तरण हुने प्रकृत्यामा रहको साथै हस्तान्तरण भएपछि १३७० जना कैदीबन्दीलाई विभिन्न कारागारबाट सरुवा गरी संचालनमा ल्याईने। सोको लागि चालु आ.व.मा O & M Survey को प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार गरी मन्त्रालय पठाईएको। तेस्रो चरण निर्माणका लागि अर्थ मन्त्रालयबाट पूर्ण स्रोत सुनिश्चितता र बहुवर्षिय ठेक्का सहमति चालु आ.व. लाई आवश्यक पर्ने पर्याप्त बजेट प्राप्त नभएकोले प्रक्रिया अघि नबढेको।
- ❖ कारागार कार्यालय नौवस्ता बाँके २०८१ बैशाखबाट संचालनमा ल्याइएको।
- ❖ प्यारोल कार्यान्वयनका लागि ५४९ जनालाई प्यारोल समितिको बैठकबाट निर्णय भई कारागार प्रशासकलाई लेखि पठाईएको।
- ❖ पाचँथर, मोरङ,हुम्ला, मुगु, बझाङ, जाजरकोट, सुर्खेत गरी थप ८ वटा कारागार भवनहरू निर्माणका कार्यक्रममा LMBIS संशोधन गरी शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग मार्फत निर्माण भै रहेको। सोको प्रगति निम्नानुसार छ।

क्र.स.	कारागारहरूको नाम	हालसम्मको प्रगति विवरण	भौतिक प्रगति
१.	केन्द्रीय कारागार भवन निर्माण (दोस्रो चरण)	दोस्रो चरण निर्माण कार्यको सम्पूर्ण ब्लकको निर्माण कार्य सम्पन्न भई हस्तान्तरणको प्रक्रियामा रहेको। तेस्रो चरणको पूर्ण स्रोत सुनिश्चितता बहुवर्षिय ठेक्का सहमति र चालु आ.व.का लागि पर्याप्त बजेट प्राप्त नभएकोले प्रकृत्या अघि नबढेको।	१००%
२.	क्षेत्रीय कारागार नौवस्ता, बाँके (दोस्रो चरण)	गत आ.व.मा निर्माण कार्य सम्पन्न भई रु.१९,४४,७३५।२३ भुक्तानी दिन बाँकी रहेको तथा यस २०८१।०८२मा रु.१० लाख बजेट विनियोजन भएकोमा थप रु.१० लाख बजेट आवश्यक भएको।	१००%
३.	कारागार कार्यालय भवन निर्माण, मोरङ	पुरुष कारागार भवन, नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी, प्रशासनिक भवन, जेलर आवास, कम्पाउण्डवाल, बुर्जा-सेन्ट्री पोष्टको फिनिसिङ कार्य अन्तिम चरणमा रहेको। महिला कारागार तथा टलवालको कार्य भइरहेको।	८५%
४.	कारागार कार्यालय भवन निर्माण, पाँचथर	महिला बन्दी गृहको पहिलो तला र सुरक्षाकर्मी ब्लकको पहिलो तला ढलान सम्पन्न।	३७%
५.	क्षेत्रीय कारागार नौवस्ता, बाँके (तेस्रो चरण)	डिटेल् डिजाईन र लागत अनुमान तयार भएको, बजेट अभाव साथै स्रोत सुनिश्चितता प्राप्त नभएको हुँदा खरिद प्रकृत्या अगाडी नबढेको।	
६.	कारागार कार्यालय भवन निर्माण (दोस्रो चरण) हुम्ला	सम्झौता मिति २०८०।१०।१० भएको। म्याद समाप्त मिति २०८०।०३।१५। हालसम्मको प्रगति Main Prisoner Block	

		ongoing.	
७.	कारागार कार्यालय भवन निर्माण (दोस्रो चरण) मुगु	बोलपत्र स्वीकृत भई सम्झौताको चरणमा रहेको ।	
८.	कारागार कार्यालय भवन निर्माण (दोस्रो चरण) बझाङ	सम्झौता मिति २०८०।१०।०९ भएको। म्याद समाप्त मिति २०८०।०३।१५ । हालसम्मको खर्च रु.१६,८६,१५८/- र Sentry Post and Boundary wall ongoing.	
९.	कारागार कार्यालय भवन निर्माण जाजरकोट	आयोजनामिति २०८१ असार मसान्तमा निर्माण कार्य सम्पन्न गरि सक्नुपर्ने भएको तर योजनामा बजेटको अभाव भएको ।	४०%
१०.	कारागार कार्यालय भवन निर्माण सुर्खेत	बजेट अभावका कारण टेण्डर प्रक्रियामा जान नसकिएको ।	बजेट अभाव कारण आयोजना शुरु हुन नसकेको

नीति र कानूनी सुधारतर्फ

❖ कारागार नियमावलीको मस्यौदा तर्जुमा गरी स्वीकृतिको लागि मन्त्रालयमा पेश गरिएको ।

माफी मिनाहा र अन्य

- ❖ २०८० असोज ३ गते संविधान दिवसका अवसरमा ६७७ जना कैदी वन्दीहरूलाई कैद कट्टी मिनाहा भएको। पछि सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट भएको आदेश बमोजिम माफी मिनाहा प्रक्रिया शुरु गर्नको लागि फौजदारी कसूर (कैदकट्टी) नियमावली २०७६ लाई संशोधन पछि विवरण माग गरी ६०१ जनाको सिफारिस गरि मन्त्रालयमा पठाइएको।
- ❖ आ.व. २०८०/८१ मा ३५३२ जना कैदीबन्दीलाई उपचार, शान्ति सुरक्षा र घरायसी प्रयोजनको लागि उपयुक्त स्थानमा स्थानान्तरण गरिएको ।
- ❖ आ.व. २०८०।८१मा कामदारी सुविधा समेत जोडेर तेकिएको कैद भुक्तान गरी विभिन्न मुद्दामा कारागारमा रहेका ५१६ जना कैदीहरूलाई कैदमुक्त गरिएको ।
- ❖ हालसम्म ७५ वटा कारागारमा चौकिदार नियुक्ति समर्थन गरिएको।
- ❖ उपत्यका भित्रका ३ वटा कारागारबाट ९३३ जना कैदीबन्दिहरूको स्वास्थ्य बीमाका लागि निर्णय भई स्वास्थ्य बीमा बोर्डमा पठाइएको र अन्यको हुने प्रक्रियामा रहेको।

बेरुजु फछ्यौट तर्फ

- ❖ विभाग र कारागार कार्यालय अन्तर्गत कुल बेरुजु रु ११,३२,४५,०००/- (एघार करोड बतीस लाख पैतालीस हजार)
- ❖ सम्परीक्षणका लागि मलेपमा पेश भएको रु १,८९,८३,०००/- (एक करोड उनानब्बे लाख त्रियासी हजार)
- ❖ गृह मन्त्रालयमा नियमितका लागि पेश भएको रु १,४०,४५,०००/- (एक करोड चासिल लाख पैतालिस हजार)
- ❖ सम्परीक्षणको लागि कागजात प्रमाण पेश हुन आएको रु.३१,४७,०००/- (एकतीस लाख सर्चालीस हजार)
- ❖ गृह मन्त्रीज्यू स्तरीय निर्णयबाट मिन्हाको लागि मन्त्रीपरिषदमा पेश हुन बाँकी रु.३१,१८,००० -/ (एकतीस लाख अठार हजार)

११. विभागीय प्रमुख र सूचना अधिकारीको नाम र पद

विभागीय प्रमुख - श्री जयनारायण आचार्य , महानिर्देशक (९८५११४०००७)

प्रवक्ता एवं गुनासो(नोडल) अधिकारी - श्री कमल प्रसाद पाण्डे, निर्देशक (९८५५०४७७७७)

सूचना अधिकारी - श्री राम बहादुर साकी, शाखा अधिकृत(९८५१२०८१२९)

१२. ऐन, नियम वा विनियम वा निर्देशिकाको सूची

१. नेपालको संविधान
२. कारागार ऐन, २०७९
३. कारागार नियमावली, २०२० (१५ औं संशोधन)
४. फौजदारी कसूर (सजाय निर्धारण तथा कार्यान्वयन) ऐन, २०७४
५. फौजदारी कसूर (कैदकट्टा) नियमावली, २०७६
६. ज्येष्ठ नागरिक ऐन, २०६३
७. बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५
८. निजामती सेवा ऐन, २०४९
९. निजामती सेवा नियमावली, २०५०
१०. मुलुकी अपराध संहिता, २०७४
११. स्थानीय प्रशासन ऐन, २०२८
१२. मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४

१३. प्रशासकीय कार्य फछ्यौट नियमहरू, २०२६
१४. कारागार व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३
१५. मनोसामाजिक अपाङ्ग बन्दी अस्पताल संचालन कार्यविधि, २०७७
१६. सर्वोच्च अदालतबाट सम्बन्धित विषयमा भएको आदेश र फैसलाहरू
१७. नेपाल सरकारको सम्बन्धित विषयका नीति निर्देशन र निर्णयहरू
१८. नेपाल सरकारले कारागार व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित विषयमा गरेको सन्धि, सम्झौता र सहमतिहरू
१९. बन्दीहरूको बडापत्र, २०६०
२०. कारागार व्यवस्थापन विभाग, विभाग र मातहतका निकायहरूबाट विद्यमान ऐन कानून र कार्यक्षेत्रको परिधिभिन्न नीतिगत निर्णयहरू लगायत अन्य ऐन, नियम, निर्णय, परिपत्र आदि

१३. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण रु. हजारमा

- कारागार व्यवस्थापन विभाग

(रु. हजारमा)

बजेट उपशिर्षक	शुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	बाँकी बजेट	खर्च%
		थप	घट				
३१४०२०११३	१४,५३,००	०	१०,७९,००	३,७४,००	२,४४,५८	१,२९,४२	६५.४
३१४०२०११४	५८,३३,००	४,०२,००	२२,४०,००	३९,९५,००	२२,७८,३९	१७,१६,६१	५७.०३

- कारागार कार्यालयहरू

(रु. हजारमा)

बजेट उपशिर्षक	शुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	बाँकी बजेट	खर्च%
		थप	घट				
३१४०२०१२३	२,११,३४,००	५३,८५,४२	४,६८,६१	२,६०,४७,८१	२,३२,४६,९२	२८,००,८९	८९.२५
३१४०२०१२४	१६,५१,००	१,७०,००	१०,००	१८,११,००	१५,६८,०३	२,४२,९७	८६.५८

१४. तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण

४० वटा कारागारमा मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराइएको।

१५. अघिल्लो आर्थिक वर्षमा सार्वजनिक निकायले कुनै कार्यक्रम वा आयोजना सञ्चालन गरेको भए सोको विवरण छैन।

१६. सार्वजनिक निकायको वेबसाइटमा भए सोको विवरण

वेबसाइट www.dopm.gov.np ईमेल mail@dopm.gov.np

१७. सार्वजनिक निकायले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता र ऋण अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग सम्झौता सम्बन्धी विवरण छैन।

१८. सार्वजनिक निकायले सञ्चालन गरेको कार्यक्रम र सो को प्रगति प्रतिवेदन अनुसुचिमा समावेश छ।

१९. सार्वजनिक निकायमा निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना संकलन गर्न तोकिएको समयवधि

**सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन, २०६४ तथा नियमावली २०६५ बमोजिम
कारागार व्यवस्थापन विभागका सूचनाको वर्गीकरण**

सि.न.	विषय	सूचनाको प्रकार	कैफियत
१	साधारण सार्वजनिक गर्न सकिने	१. कारागार व्यवस्थापनको लागि छुटिएको बजेट, कार्यक्रम, खर्च र लेखा परिक्षण तथा बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी २. कारागार कार्यालयहरूको निरीक्षण तथा अनुगमन प्रतिवेदन ३. थुनुवा वा कैदीलाई छोड्न पर्ने फेसला वा आदेश भएको सूचना ४. कारागार कार्यालयहरूको मासिक प्रतिवेदन ५. कारागार कार्यालयहरूमा रहेका कर्मचारी तथा दरबन्दी सम्बन्धी विवरण ६. कारागार कार्यालयहरूमा सञ्चालन गरिएका कार्यक्रमहरू ७. थुनुवा कैदी बन्दीहरूलाई दिइने सेवा र सुबिधा ८. कैद छुट पाएकाहरूको विवरण ९. कारागारहरूको क्षमता तथा कैदीहरूको अवस्था	
२	गोप्य निश्चित समयपछि सार्वजनिक गर्न सकिने	१०. कैद माफी मिनाहा सम्बन्धि विवरण ११. कैदीहरूको ब्याक्तिगत विवरण तथा सुरक्षा अवस्था १२. तोकिएका निषेधित वस्तुहरू कारागार भित्र लगेको विषयहरू १३. जेलरले थुनुवा वा कैदीलाई सजाय गरेको विषय १४. कैदी बन्दीको स्थान्तरण सम्बन्धी विषय १५. जेलबाट भागे भगाएको विषयहरू	
३	अति गोप्य सार्वजनिक गर्न नसकिने	१६. शान्ति सुरक्षा तथा जेलमा हिंसा नियन्त्रण गर्न गरिएका कामहरू १७. जेलमा रहदा थप अपराध गर्न सक्ने सूचना अनुसार सो नियन्त्रण गर्न गरिने क्रियाकलापहरू १८. शान्ति सुरक्षाको दृष्टिकोणले संवेदनशील विषय	

२०. सार्वजनिक निकायमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिएको विवरण छैन ।

२१. सार्वजनिक निकायमा सूचनाहरू अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सोको विवरण छैन ।

राम बहादुर सार्की
सूचना अधिकारी

मिति २०८१।०४।१०

देशका विभिन्न कारागारहरूमा र बाल सुधार गृहमा रहेका बन्दीहरूको २०८१ असार मसान्तसम्मको मास्केवारी

कैदी		थुनुवा		लिंग अनुसार		कुल मध्ये वृद्ध विदेशी आश्रित		बाल सुधार गृहतर्फका बालबालिका १२९४			
पुरुष	१६७२२	पुरुष	१०२४४	पुरुष	२६९६६	कुल मध्ये ६५ वर्ष माथिको संख्या	६१८	कैदी ८१७		थुनुवा ४७७	
महिला	९६८	महिला	६६९	महिला	१६४७	आश्रित बालबालिका	७६	बालक	७९१	बालक	४६३
जम्मा	१७६९०	जम्मा	१०९२३	जम्मा	२८६१३	कुल मध्ये विदेशीको संख्या	१४३२	बालिका	२६	बालिका	१४

प्रदेश	क्र स	कारागार रहेको स्थान	कैदी		कैदी जम्मा	थुनुवा		थुनुवा जम्मा	लिंग अनुसार		कुल कैदीबन्दी	६५ वर्ष माथि		आश्रित	विदेशी	
			पुरुष	महिला		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला		कैदि	थुनुवा		राष्ट्रियता	संख्या
कोशी	१	ताप्लेजुङ	१२६	०	१२६	२१	०	२१	१४७	०	१४७	५	०	०	भारतीय	१
	२	पाँचथर	१००	८	१०८	३६	१	३७	१३६	९	१४५	०	०	०	भारतीय	२
	३	इलाम	२०५	९	२१४	६६	६	७२	२७१	१५	२८६	०	०	०	भारतीय/ भुटानी शरणार्थी	५
	४	झापा	८८२	५८	९४०	६१३	३५	६४८	१४९५	९३	१५८८	४१	१३	१	भारतीय ९१, भुटानी २८	११९
	५	धनकुटा	८८	५	९३	४०	१	४१	१२८	६	१३४	३	२	०	भारतीय	४
	६	तेह्रथुम	६२	३	६५	२१	०	२१	८३	३	८६	३	०	१		०
	७	संखुवासभा	९८	७	१०५	२१	०	२१	११९	७	१२६	८	०	१	भारतीय	१
	८	भोजपुर	५३	४	५७	४६	०	४६	९९	४	१०३	०	०	१		०
	९	झुम्का सुनसरी	११३०	०	११३०	४८३	०	४८३	१६१३	०	१६१३	०	०	०	भारतीय-५५, भुटानी-३	५८
	१०	मोरङ	५३१	५१	५८२	३७१	४२	४१३	९०२	९३	९९५	१५	३	४	भारतीय +अन्य	६०
	११	सोलुखुम्बु	६०	८	६८	२५	३	२८	८५	११	९६	०	०	०		०
	१२	ओखलढुङ्गा	७०	१०	८०	११	०	११	८१	१०	९१	२	०	०		०
	१३	उदयपुर	१४०	९	१४९	८०	१	८१	२२०	१०	२३०	६	०	०	भारतीय	५
	१४	खोटाङ	११२	१	११३	३७	०	३७	१४९	१	१५०	०	०	०	भुटानी शरणार्थी	०
मधेश	१५	सप्तरी	२५२	३	२५५	२१०	१४	२२४	४६२	१७	४७९	१२	०	०	भारतीय	२३
	१६	सिराहा	२४६	१७	२६३	२१८	१२	२३०	४६४	२९	४९३	९	५	३	भारतीय मात्र	१३
	१७	महोत्तरी	१६०	०	१६०	४०३	०	४०३	५६३	०	५६३	०	०	०	भारतीय	३५

	१८	सर्लाही	१०१	८	१०९	१३८	१२	१५०	२३९	२०	२५९	५	०	३	भारतीय	१८
	१९	रौतहट	१५२	८	१६०	१४२	४	१४६	२९४	१२	३०६	०	०	१	भारतीय	१७
	२०	पर्षा	७००	३८	७३८	६७६	२९	७०५	१३७६	६७	१४४३	४५	४	२	भारतीय	२०१
बागमती	२१	सिन्धुली	१९५	३०	२२५	३५२	३२	३८४	५४७	६२	६०९	१	३	११	भारतीय+बोलिविया+बर्मा	२८
	२२	दोलखा	१२८	०	१२८	२८	०	२८	१५६	०	१५६	३	१	०	चाईनिज	२
	२३	रामेछाप	३१५	१८	३३३	१८	२	२०	३३३	२०	३५३	४	१	१	भारतीय-9 जाम्बियन-1	१०
	२४	रसुवा	७९	५	८४	४	१	५	८३	६	८९	१	०	०	भारतिय 1 .पाकिस्तानी-१	२
	२५	नुवाकोट	११८	१४	१३२	२४	३	२७	१४२	१७	१५९	४	०	०		०
	२६	धादिङ	१६३	७	१७०	१०८	१०	११८	२७१	१७	२८८	१४	५	२	भारतीय	७
	२७	धुलिखेल काभ्रे	११४	४	११८	१८३	५	१८८	२९७	९	३०६	३	५	०	भारतिय-3,क्यानडीयन-१	४
	२८	चौतारा सिन्धुपाल्चोक	९६	०	९६	४९	०	४९	१४५	०	१४५	२	०	०		०
	२९	डिल्लीवजार	३५०	०	३५०	३८२	०	३८२	७३२	०	७३२	११	०	०	भारत-24, चिन-6,पाकिस्तान -2, सर्बिया-१,बंगलादेश-1	३४
	३०	जगन्नाथदेवल	१८१६	२०४	२०२०	१३६४	२६०	१६२४	३१८०	४६४	३६४४	१००	२५	७	भारतीय+अन्य	२९४
	३१	नख्खु ललितपुर	८१६	०	८१६	७१४	०	७१४	१५३०	०	१५३०	०	०	०	भारतीय+ अन्य	८८
	३२	चितवन	४८२	३४	५१६	२१७	८	२२५	६९९	४२	७४१	१५	५	२	भारतीय	१३
३३	भीमफेदी मकवानपुर	७२५	२६	७५१	२७८	१३	२९१	१००३	३९	१०४२	१२	०	२	भारतीय मात्र	७२	
गण्डकी	३४	मनाङ	५	०	५	२	०	२	७	०	७	०	०	०		०
	३५	मुस्ताङ	९	०	९	१	०	१	१०	०	१०	२	०	०		०
	३६	पर्वत	७१	२	७३	१६	१	१७	८७	३	९०	०	०	१		०
	३७	म्याग्दी	७२	३	७५	२१	०	२१	९३	३	९६	०	०	०		०
	३८	बाग्लुङ	१११	१३	१२४	४४	५	४९	१५५	१८	१७३	६	०	२		०
	३९	गोरखा	६८	१०	७८	५२	४	५६	१२०	१४	१३४	०	०	२	भारतीय	१
४०	लमजुङ	५९	४	६३	४९	१	५०	१०८	५	११३	०	०	०		०	

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को चौथो त्रैमासिक एवमं वार्षिक प्रतिवेदन स्वतः प्रकाशन १७

	४१	दमौली तनहु	१७४	१६	१९०	१२३	९	१३२	२९७	२५	३२२	२५	४	२	भारतीय	३
	४२	कास्की	५०७	२९	५३६	१८२	२०	२०२	६८९	४९	७३८	३४	०	०	भारतीय-१४,क्यानडिय-१,अमेरिकन-१,जर्मन-१	१७
	४३	स्याङजा	९५	२	९७	४०	३	४३	१३५	५	१४०	४	०	०		०
लुम्बिनी	४४	नवलपरासी पश्चिम	३०९	५३	३६२	११६	३२	१४८	४२५	८५	५१०	१२	१	४	भारतीय मात्र	३६
	४५	पाल्पा	२१७	१५	२३२	२४	४	२८	२४१	१९	२६०	१७	०	०	भारतीय मात्र	५
	४६	अर्घाखाची	६३	४	६७	२१	३	२४	८४	७	९१	६	०	०	भारतीय	१
	४७	गुल्मी	७८	८	८६	२६	१	२७	१०४	९	११३	०	०	२	भारतीय	०
	४८	रोल्पा	१०९	८	११७	२१	१	२२	१३०	९	१३९	२	०	०		०
	४९	प्यूठान	६६	५	७१	३१	४	३५	९७	९	१०६	५	०	१	भारतीय	१
	५०	कपिलवस्तु	३२०	०	३२०	१८५	०	१८५	५०५	०	५०५	०	०	०	भारतीय	२५
	५१	रुपन्देही	२६८	०	२६८	२४६		२४६	५१४	०	५१४	४	०	०	भारतीय	३७
	५२	तुलसिपुर दाङ	४८०	५०	५३०	२	८	१०	४८२	५८	५४०	१३	०	४	भारतीय मात्र	१३
	५३	घोराही दाङ	२२७	०	२२७	१७३	०	१७३	४००	०	४००	५	०	०	भारतीय मात्र	७
	५४	नेपालगञ्ज बाँके	४९१	०	४९१	२७३	०	२७३	७६४	०	७६४	११	०	०	भारतीय	६४
	५५	नौवस्ता बाँके	३९९	०	३९९	३४	०	३४	४३३	०	४३३	१२	०	०	भारतीय	३२
५६	बर्दिया	२६१	३७	२९८	१११	१७	१२८	३७२	५४	४२६	७	४	५	भारतीय	१५	
कर्णाली	५७	रुकुम पश्चिम	१०४	७	१११	२९	४	३३	१३३	११	१४४	६	०	४		०
	५८	सल्यान	८६	१३	९९	४७	६	५३	१३३	१९	१५२	२	०	२	भारतीय	०
	५९	हुम्ला	४	०	४	१३	०	१३	१७	०	१७	०	०	०		०
	६०	जुम्ला	७५	४	७९	४२	०	४२	११७	४	१२१	१	०	०		०
	६१	मुगु	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	बन्दी नभएको	०
	६२	कालिकोट	४०	३	४३	१३	२	१५	५३	५	५८	०	०	०		०
	६३	डोल्पा	१७	०	१७	८	०	८	२५	०	२५	०	०	०		०
	६४	जाजरकोट	४०	०	४०	२९	०	२९	६९	०	६९	३	१	०		०
	६५	दैलेख	१२०	१३	१३३	३१	४	३५	१५१	१७	१६८	६	०	१	भारतीय	२
	६६	सुर्खेत	२३५	२३	२५८	१५२	१५	१६७	३८७	३८	४२५	६	१	१	भारतीय मात्र	४

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को चौथो त्रैमासिक एवमं वार्षिक प्रतिवेदन स्वतः प्रकाशन १८

सुदूर पश्चिम	६७	बझाङ	६२	०	६२	७	०	७	६९	०	६९	२	०	०	भारतीय	१
	६८	बाजुरा	४२	०	४२	२०	०	२०	६२	०	६२	३	०	०		०
	६९	अछाम	५७	२	५९	१७	१	१८	७४	३	७७	०	०	१		०
	७०	डोटी	५८	१	५९	९	१	१०	६७	२	६९	१	०	०		०
	७१	कैलाली	१७२	३५	२०७	३३८	२५	३६३	५१०	६०	५७०	६	०	२	भारतीय मात्र	१६
	७२	दार्चुला	५८	०	५८	१३	०	१३	७१	०	७१	२	०	०	भारतीय	१
	७३	बैतडी	५९	०	५९	१४	०	१४	७३	०	७३	३	०	०		०
	७४	डडेलधुरा	१२२	१०	१३२	१०	२	१२	१३२	१२	१४४	०	०	०	भारतीय मात्र	८
	७५	कञ्चनपुर	२४७	९	२५६	२८०	१२	२९२	५२७	२१	५४८	५	०	०	भारतीय मात्र	२७
				१६७२२	९६८	१७६९०	१०२४४	६७९	१०९२३	२६९६६	१६४७	२८६१३	५३५	८३	७६	०

सि.नं.	जिल्लाहरू	कैदी			थुनुवा			कुल जम्मा	आश्रित	विदेशी
		बालक	बालिका	जम्मा	बालक	बालिका	जम्मा			
१	बाल सुधार गृह भक्तपुर	१४३	२६	१६९	७०	१४	८४	२५३		
२	बालसुधार गृह मोरङ	१५८	०	१५८	७३	०	७३	२३१		
३	बालसुधार गृह कास्की	६४	०	६४	३६	०	३६	१००		
४	बालसुधार गृह बाँके जयेन्डु	१३८	०	१३८	१३५	०	१३५	२७३		
५	बालसुधार गृह मकवानपुर	३८	०	३८	२८	०	२८	६६		
६	बालसुधार गृह डोटी	३५	०	३५	१८	०	१८	५३		
७	बालसुधार गृह पर्सा	४५	०	४५	६७	०	६७	११२		
८	बालसुधार गृह रुपन्देही	५७	०	५७	३३	०	३३	९०		४ जना
९	बालसुधार गृह बाँके नौवस्ता	११३	०	११३	३	०	३	११६		
जम्मा		७९१	२६	८१७	४६३	१४	४७७	१२९४		

विभिन्न समयमा कारागारमा रहेका कैदीबन्दीको संख्या

सि. न.	विवरण	कैदी विवरण		थुनुवाको विवरण		कुल कैदीबन्दी			बिदेशी	बालबालिकाको विवरण			कैदीबन्दीको बृद्धि %
		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	जम्मा		आश्रित	वालक	बालिका	
१	२०६६ असार मसान्तसम्म	-	-	-	-	-	-	११५००	-	-	-	-	०.००
२	२०६८असार मसान्तसम्म	-	-	-	-	-	-	१३०६८	-	-	-	-	१३.६३
३	२०७३ असार मसान्तसम्म	-	-	-	-	१६२५८	१२८१	१७५३९	९६९	९४	२२४	६	३४.२१
४	२०७४ असार मसान्तसम्म	-	-	-	-	१६५३०	१३२३	१७८५३	१००५	८२	२५४	४	१.७९
५	२०७५ असार मसान्तसम्म	-	-	-	-	१८०७४	१२८६	१९३६०	१०८७	६०	२५४	४	२.६९
६	२०७६ असार मसान्तसम्म	-	-	-	-	२०९८४	१४३४	२२४१८	११७२	८३	२५४	४	१५.७९
७	२०७७ असार मसान्त सम्मको विवरण	१३१२७	८२४	९२९४	५५७	२२४२१	१३८१	२३८०२	१२८७	८१	६०६	२३	६.१७
८	२०७८ असार मसान्त सम्मको विवरण	१२६८१	७९१	१०३५१	५६७	२३०३२	१३५८	२४३९०	१२६४	८९	७९१	२५	२.४७

सि. न.	विवरण	कैदी विवरण		थुनुवाको विवरण		कुल कैदीबन्दी			बिदेशी	बालबालिकाको विवरण			कैदीबन्दीको बृद्धि %
		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	जम्मा		आश्रित	वालक	बालिका	
९	२०७९ असार मसान्त सम्मको विवरण	१३९४१	७४२	१०८४९	६६५	२४८०७	१४३३	२६२४०	१३५८	७२	१०३३	३१	७.५८
१०	२०८० असार मसान्त सम्मको विवरण	१५०६३	७७९	१०८८६	७६५	२५९४९	१५४४	२७४९३	१३८१	८५	१०८५	४२	४.७८
११.	२०८१ असार मसान्त सम्मको विवरण	१६७२२	९६८	१०२४४	६७९	२६९६६	१६४७	२८६१३	१४३२	७६	१२५४	४०	४.०७

नोट: कुल कैदीबन्दीमा बिदेशी समेत समावेश भएको, आश्रित र वालवालिका छुट्टै रहेको ।